

Sygn. akt II AKa 72/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Janusz Sulima (spr.)
Sędziowie	SSA Halina Czaban SSA Brandeta Hryniewicka
Protokolant	Anna Lasota

przy udziale prokuratora Małgorzaty Bytys

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2020 r.

sprawy **M. M. s. K.**

oskarżonego z art. 156 §3 k.k. w zb. z art. 156 §1 pkt. 2 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k.

z powodu apelacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt III K 121/19

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokat M. R. 738 złotych, w tym 138 złotych podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

WZÓR FORMULARZA UZASADNIENIA WYROKU SĄDU ODWOŁAWCZEGO (UK 2)

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 72/20	
Załącznik dołącza się w każdym	1		

przypadku. Podać liczbę załączników:	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji	
wyrok Sądu Okręgowego z dnia 2 grudnia 2019 r. sygn. akt III K 121/19	
1.2. Podmiot wnoszący apelację	
oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
oskarżyciel posiłkowy	
oskarżyciel prywatny	
obrońca	
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
inny	

1.3. Granice zaskarżenia		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
na korzyść na niekorzyść	w całości	
w części	co do winy	
co do kary		
	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy	

	prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
	art. 439 k.p.k.	
	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
uchylenie	zmiana	
2. USTALENIE FAKTÓW W ZWIĄZKU Z DOWODAMI		

PRZEPROWADZONYMI PRZEZ SĄD ODWOŁAWCZY				
2.1. Ustalenie faktów				
2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.2. Ocena dowodów				
2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody,				

<p><i>które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i></p>			
<p>Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</p>	
<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW I WNIOSEKÓW</p>			
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>		
<p>I II III. IV.</p>	<p>błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżonemu można przypisać działanie z zamiarem ewentualnym spowodowania obrażeń ciała określonego w art. 156 §1 k.k., w sytuacji gdy w materiale</p>	<p>zasadny częściowo zasadny niezasadny</p>	

*sprawy brak
jest ku temu
dowodów,
bowiem
oskarżony nie
godził się ani nie
mógł
obiektywnie
przewidzieć, tj.
swoim zamiarem
nie obejmował
skutku w postaci
ciężkiego
uzscherbku na
zdrowiu, o czym
świadczy
zarówno ilość
ciosów (jeden),
podłoże na jakim
znajdowali się
uczestnicy
zdarzenia
(trawa),
przyczyny i tło
zajścia (agresja
pokrzywdzonego),
jak i przede
wszystkim treść
opinii biegłego z
zakresu
medycyny
sądowej, z której
wynika, iż
obrażenia
wewnętrzne i
zewewnętrzne
gdyby traktować
je z osobna
należałoby je
potraktować w
kategoriach art.
157 §1 k.k., zaś
dopiero wyniki
badań
pośmiertnych
dają podstawy
do przyjęcia, że
stwierdzone u
pokrzywdzonego
obrażenia razem*

**doprowadziły do
wstrząsu
krwotocznego, co
stanowi o braku
możliwości
stwierdzenia
warunków
obiektywnego
przypisania
skutku,**

**błąd w
ustaleniach
faktycznych
przyjętych za
jego podstawę i
mający wpływ
na jego treść,
a polegający
na przyjęciu,
że oskarżony
następstwo
czynu w postaci
śmierci
przynajmniej
mógł
przewidzieć, w
sytuacji gdy
przecy temu
zarówno ilość
ciosów zadana
pokrzywdzonemu,
upadek na
miękkie podłoże
(trawa), jak i
treść opinii
biegłego z
zakresu medycyny
sądowej, z której
wynika, iż
pojedyncze
obrażenia
należałoby
kwalifikować w
kategoriach art.
157 §1 k.k.,
w związku z
którymi
okolicznościami
brak było**

*możliwości
obiektywnego
przewidywania
następstwa w
postaci śmierci,

naruszenie
przepisów
postępowania,
które miało
wpływ na treść
orzeczenia, a
mianowicie art.
7 k.p.k. poprzez
dokonanie
dowolnej, a nie
swobodnej oceny
materiału
dowodowego
prowadzącej do
uznania, że brak
jest możliwości
przypisania
waloru
wiarygodności
świadkowi Ł. H. i
K. W. w zakresie
ilości zadanych
ciosów oraz tego,
że po uderzeniu
"wstał i odszedł z
miejsca
zdarzenia", w
sytuacji gdy
zeznania te są
wzajemnie
spójne i logiczne,
zaś za ich
niewiarygodnością
nie powinna
pzemawiać
sprzeczność z
ustaleniami
biegłego z
zakresu
medycyny
sądowej, który
stwierdził liczne
obrażenia ciała,
w sytuacji gdy z*

materiału dowodowego wynika brak wiedzy świadków odnośnie tego, gdzie udał się pokrzywdzony po zdarzeniu przy ul. (...), z kim spotkał się później, zwłaszcza w kontekście jego agresywnego, wulgarnego, zaczepnego zachowania oraz znacznego upojenia alkoholowego, które mogło powodować dalsze upadki całkowicie niezależnie od zdarzenia, które to okoliczności winny być rozpoznane na korzyść oskarżonego,

rażącą niewspółmierność kary orzeczonej w stosunku do oskarżonego, przy niuwzględnieniu w stopniu wystarczającym wszelkich okoliczności przemawiających za orzeczeniem go w minimalnym zakresie, w tym przede

	<p>wszystkim okoliczności, iż to pokrzywdzony T. D. zaczął pierwszy zachowywać się niepoprawnie, wyzywał zgromadzonych, był agresywny, zaatakował oskarżonego, którego zachowanie było jedynie reakcją na powyższe.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>			
<p>Sąd Okręgowy, wbrew twierdzeniom obrońcy, zeznania świadków Ł. H. i K. W. ocenił zgodnie z wyrażoną w art. 7 k.p.k. zasadą swobodnej oceny dowodów. Słusznie uznał, że nie można ich obdarzyć w całości wiarą, bowiem są one rażąco sprzeczne z opinią biegłego, który stwierdził na ciele pokrzywdzonego liczne różne obrażenia. Nie mogło być zatem tak, jak zeznała</p>			

K. W., że
oskarżony
jedynie
odepchnął od
siebie
pokrzywdzonego.
Ponadto jej
zeznania są
sprzeczne z
depozycjami Ł.
H.. Świadek ten
twierdził, że
oskarżony
uderzył
pokrzywdzonego
raz albo dwa
razy pięścią w
twarz. Biorąc
jednakże pod
uwagę to, co
wynika z opinii
biegłego, tych
ciosów musiało
być więcej.
Zeznania K. W.
i Ł. H. są
też sprzeczne z
zeznaniami M.
W., który podał,
że T. D. poszedł
za przystanek
autobusowy za
potrzebą
fizjologiczną i
gdy wrócił, był
„cały pobity”.
Ponadto świadek
ten zeznał, że
wprawdzie nie
widział pobicia
ale słyszał „taki
stukot, jak ktoś
kogoś uderza”.
W świetle zatem
zeznań M. W.
niewątpliwe jest,
że oskarżony
zadał
pokrzywdzonemu
więcej niż dwa

ciosy, co koreluje z opinią biegłego z zakresu medycyny sądowej.

Wiarygodność relacji tego świadka nie nasuwa żadnych zastrzeżeń.

Wprawdzie był on kolegą pokrzywdzonego, ale nie miał żadnego interesu w tym, aby zeznawać tendencyjnie na niekorzyść oskarżonego.

Zupełnie niewiarygodne są twierdzenia K. W., że T. D. chciał uderzyć oskarżonego i ten w odpowiedzi odepchnął pokrzywdzonego. Jej zeznania w tej części są sprzeczne z depozycjami Ł. H. z postępowania przygotowawczego. Świadek ten zeznał bowiem, że pokrzywdzony klócił się z K. W. i oskarżony uspokajał go, każąc mu odejść, po czym uderzył go pięścią w twarz. Z zeznań Ł. H. w ogóle nie wynika, że pokrzywdzony w

**jakikolwiek
sposób chciał
uderzyć
oskarżonego.**

**Gdyby
pokrzywdzony
zamachnął się na
oskarżonego, to
na pewno Ł. H.,
by o tym zeznał
w śledztwie.**

**Wbrew
twierdzeniom
obrońcy
zeznania K. W.
i Ł. H. nie
są bynajmniej
ze sobą spójne.**

**Dopiero na
rozprawie Ł.
H. zeznał, że
pokrzywdzony w
czasie zajścia
był agresywny
i gestykulował
rękami.**

**Zestawiając ze
sobą zeznania
tego świadka
z rozprawy i
ze śledztwa nie
można oprzeć
się wrażeniu,
że przed sądem
próbował pomóc
oskarżonemu w
uniknięciu
odpowiedzialności
za śmierć
pokrzywdzonego.**

**Należy
wykluczyć, że
pokrzywdzony
doznał
stwierdzonych
przez biegłego
obrażeń ciała w
innych
okolicznościach**

aniżeli w czasie zdarzenia z udziałem oskarżonego. Z zeznań M. W. wynika, że pokrzywdzony po pobiciu obficie krwawił. Twarz i ręce miał we krwi. Świadek zdjął swoją koszulkę i dał ją T. D., żeby przyłożył ją do nosa w celu zatamowania krwawienia. Niepodobieństwem jest, żeby pokrzywdzony będąc w takim stanie nie udał się od razu do swego mieszkania i wdał się z kimś w kolejną awanturę. Z zeznań M. W. nie wynika też, żeby pokrzywdzony był w takim stanie upojenia alkoholowego, że miał problemy z utrzymaniem równowagi.

Sąd pierwszej instancji słusznie przyjął, że oskarżony swoim zamiarem obejmował spowodowanie u pokrzywdzonego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Nie

popęłił w tym zakresie żadnego błędu w ustaleniach faktycznych. Nie ulega najmniejszym wątpliwościom, że spowodowane przez oskarżonego obrażenia doprowadziły do wstrząsu urazowo – krwotocznego, co stanowi chorobę realnie zagrażającą życiu. Podkreślić należy, że postać ciężkiego uszczerbku ciała wymieniona w art. 156 § 1 pkt 1 lub 2 k.k., nie musi być sprecyzowana w świadomości sprawcy. Dlatego też postać zamiaru sprawcy może zbliżać się do konstrukcji zamiaru ogólnego (dolus generalis) - czyli zamiaru wyrządzenia istotnego uszczerbku w dobrostanie sprawcy. Właśnie przy umyślnych uszkodzeniach ciała przyjmuje się zamiar ogólny, który

obejmuje faktycznie powstałe następstwa zadanych umyślnie obrażeń. Oskarżony nie musiał mieć świadomości dokładnego obrazu wszystkich następstw swojego działania. M. M. z dużą siłą uderzył pokrzywdzonego pięścią w twarz. Znamienne są słowa świadka Ł. H., że był to „nokaut”. O sile uderzenia świadczy też to, że doszło do złamania nosa. Należy mieć jednocześnie na względzie dysproporcję siły pomiędzy oskarżonym a pokrzywdzonym. M. M. jest młodym, silnym, dobrze zbudowanym mężczyzną, zaś T. D. był osobą starszą i słabszą fizycznie, a dodatkowo w czasie zdarzenia znajdował się pod niemałym wpływem alkoholu. Oskarżony uderzając z dużą

**siłą w głowę
pokrzywdzonego,
powodując przy
tym jego upadek,
musiał nie tylko
przewidywać, ale
również godzić
się na
spowodowanie
ciężkiego
uszczerbku na
zdrowiu. Każdy
dysponujący
normalnym
doświadczeniem
życiowym
człowiek ma
świadomość, że
uderzenie w
newralgiczną
część ciała, jaką
niewątpliwie jest
głowa, może
spowodować
chorobę realnie
zagrożającą
życiu. Tak więc
nie można mieć
wątpliwości, że
oskarżony godził
się na ten skutek.
Bez znaczenia
jest to, że dopiero
wyniki badań
pośmiertnych
dały podstawę
do przyjęcia, że
stwierdzone u
pokrzywdzonego
obrażenia
doprowadziły do
wstrząsu
krwotocznego.
Pomiędzy
spowodowanymi
przez
oskarżonego
obrażeniami a
śmiercią
pokrzywdzonego,**

**jak wynika z
opinii biegłego,
istnieje
adekwatny i
bezpośredni
związek
przyczynowy.**

**Jeżeli oskarżony
godził się na
spowodowanie u
pokrzywdzonego
ciężkiego
uszczerbku na
zdrowiu, to co
najmniej mógł
przewidywać, że
wskutek silnego
uderzenia w
głowę może dojść
do jego zgonu.**

**Tym samym
zasadnie Sąd
pierwszej
instancji
przypisał
oskarżonemu
popętnienie
zbrodni z art. 156
§3 k.k.**

**Orzeczona wobec
oskarżonego
kara ośmiu lat
pozbawienia
wolności nie
cehuje się
rażącą
surowością.**

**Została ona
wymierzona w
wysokości
zbliżonej w
gruncie rzeczy do
dolnej granicy
ustawowego
zagrożenia.**

**Popętniona przez
M. M. zbrodnia
zagrożona jest
nawet karą**

**dożywotniego
pozbawienia
wolności.
Zachowanie
oskarżonego
było gwałtowne i
brutalne.
Pokrzywdzony
nikogo fizycznie
nie zaatakował.
Żadną miarą nie
może
usprawiedliwiać
działania
oskarżonego to,
że pokrzywdzony
będąc w stanie
nietrzeźwości
kłócił się z jego
koleżanką. M.
M. jest osobą
wielokrotnie
karaną
sądownie, w tym
za przestępstwa
z użyciem
przemocy.
Przypisanego mu
przestępstwa
dopuścił się w
warunkach
recydywy
szczególnej
podstawowej.
Dotychczas
stosowane wobec
niego kary nie
przyniosły
pożądanych
skutków. Brak
jest zatem
okoliczności,
które by
nakazywały
złagodzenie
orzeczonej wobec
niego kary
pozbawienia
wolności.**

Wniosek		
<p>o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę opisu czynu oraz kwalifikacji prawnej i przyjęcie, że oskarżony dopuścił się czynu z art. 157 §1 k.k. oraz wymierzenie stosownej kary, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności w dolnym progu ustawowego zagrożenia.</p>	<p>zasadny częściowo zasadny niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Niezasadność zarzutów determinowała niezasadność wniosków. Sąd pierwszej instancji słusznie uznał, że oskarżony przewidywał i godził się na spowodowanie u</p>		

**pokrzywdzonego
ciężkiego
uszczerbku na
zdrowiu.
Przyjęta
kwalifikacja
prawna jest
prawidłowa.
Brak było
podstaw do
uznania, że
oskarżony
swoim
zachowaniem
wyczerpał
jedynie
znamiona
występku z art.
157 §1 k.k. Brak
jest okoliczności
przemawiających
za złagodzeniem
wymierzonej
oskarżonemu
kary
pozbawienia
wolności.**

**4.
OKOLICZNOŚCI
PODLEGAJĄCE
UWZGLĘDNIENIU
Z URZĘDU**

1.

Zwięźle o powodach
uwzględnienia
okoliczności

**5.
ROZSTRZYGNIĘCIE
SĄDU
ODWOŁAWCZEGO**

<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>	
<p>Utrzymano w mocy wyrok w zakresie winy, przyjętej kwalifikacji prawnej przypisanego czynu zabronionego oraz w zakresie kary.</p>		
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>		
<p>Jak wykazano wcześniej Sąd pierwszej instancji nie popełnił błędu w ustaleniach faktycznych co do zmiaru, z jakim działał oskarżony. M. M. w zamiarze ewentualnym spowodował u pokrzywdzonego ciężki uszczerbek na zdrowiu. Nie ulega też wątpliwości, że skutek w postaci śmierci pokrzywdzonego mógł przewidywać. Przyjęta przez</p>		

<p>Sąd Okręgowy kwalifikacja prawna przypisanego oskarżonemu czynu jest prawidłowa.</p> <p>Wymierzona wobec oskarżonego kara ośmiu lat pozbawienia wolności nie jest rażąco niewspółmierna.</p>			
<p>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>			
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>		
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>			
<p>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>			
<p>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</p>			
<p>1.1.</p>		<p>art. 439 k.p.k.</p>	

Zwiężle o powodach uchylenia			
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
4.1.		art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. KOSZTY PROCESU		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
II i III	O nieopłaconych kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzeczono na podstawie art. 618 §1 k.p.k. pkt 11 k.p.k. oraz §4 ust. 1, 2 i 3, §17 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z	

**2015 roku, poz.
1801).**

**Ponieważ
oskarżony jest
obecnie
pozbawiony
wolności i nie
ma możliwości
zarobkowania,
został on na
podstawie art.
624 §1 k.p.k.
zwolniony od
pomszenia
kosztów
sądowych za
postępowanie
odwoławcze.**

7. PODPIS